

VEČ KOT  
4000 KNJIG  
ZA SOMBO-  
TELSKO  
KATEDRO  
str. 4

LEJPI  
SPOMINI NA  
SREČANJE V  
VOJVODINI  
str. 6

# Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 22. maja 1997 \* Leto VII, št. 10

Nagykanizsa: pogovori kulturnih ministrov in likovni dogodek

## ZA BOGATEJŠE KULTURNO SODELOVANJE

V nagykaniškem kulturnem centru Sándor Heveši sta se pogovarjala novi slovenski minister za kulturo Jožef Skolč in madžarski minister za kulturo in šolstvo Bálint Magyar. Po pogovorih so odprli razstavo del lendavskega kiparja Ferenca Királyja in del keramika Jánosa Németha.

Ministra Bálint Magyar in Jožef Skolč sta na novinarski konferenci napovedala tudi nekaj novosti v sodelovanju kulturnih ustanov in posameznikov iz Slovenije in Madžarske. Tako madžarski kulturniki sodelujejo v programu Evropskega meseca kulture, ki se je začel minuli četrtek v Ljubljani, tri kakovostne slovenske gledališke skupine oziroma ansamble pa so že povabili na gostovanja na Madžarsko. Pomembne stike, je poudaril minister Magyar, imajo tudi galerije, denimo sombolska in soboška, pa gledališči iz Zalaegerszega in Nove Gorice.

Kulturno sodelovanje poteka na osnovi meddržavnega sporazuma, ki se bo iztekel prihodnje leto. Zato ministra želita tudi z delovnimi srečanji vzpodbuditi sodelovanje kulturnih ustanov in posameznikov. Čeprav tega nista posebej poudarjala, je bilo razumeči, da je sodelovanje ob meji, tudi po zaslugi porabskih Slovencev in prekmurskih Madžarov, obsežnejše in na višji ravni kot sodelovanje na državni ravni.

Za dober primer, kako zastaviti in tudi uresničevati programe sodelovanja, bi lahko bil sporazum o sodelovanju Zalske in Zelezne županije s prekmurskimi občinami, v katerih živi madžarska narodnost. Po-



sebnost tega sporazuma je v njegovi konkretnosti, ko so našeti nosilci sodelovanja, tako institucije kot posamezniki. Zato je to prej program sodelovanja, kot pa sporazum, v katerem bi bile zapisane bolj želje, kot pa dejavnost stikov, pomembnih za obe strani, še zlasti pa za prekmurske Madžare. Na državni ravni se je sicer težje dogovoriti za tovrsten sporazum, toda iz minulih let je že nekaj izkušenj, ki bi lahko bile osnova za dogovor. Tudi nekoliko natančnejši vpogled v dosedanje in sedanje sodelovanje bi razgrnil sorazmerno široko paleto slovenskih in madžarskih ustanov in posameznih ustvarjalcev, ki so vzpostavili dobro in uspešno sodelovanje.

eR

## OBLJUBA DELA DOLG

Nekateri Nagykanizse prav gotovo ne bodo ohranili v lepem spominu. Velja to predvsem za predstavnike manjšin, prekmurske Madžare in porabske Slovence. Njim so namreč - kdo bi vedel ali zaradi organizacijskih napak ali zaradi nesprenosti domačinov - podelili na srečanju med madžarskim in slovenskim ministrom za kulturo popolnoma drugačno vlogo, kot so si jo želeli. Namesto tega namreč, da bi - v okviru pogovorov - lahko računali na objubljen pomoč iz Madžarske pri izgradnji lendavskega kulturnega centra. Po krajšem razčiščevanju - kdo, komu in kaj je namreč obljubil - smo zvedeli, da je to bil Urad za zamejske Madžare, ki je obljubil, da bo prispeval pri zagotavljanju sredstev, za katera mora poskrbeti lendavska občina. Gre za tretjino investicijskih sredstev, ki znašajo približno

500 milijonov tolarjev. (Dve tretjini naj bi pokrila Slovenija iz proračunskih sredstev.) Odgovor Magyarja ni bil niti malo spodbujajoč, saj Ministrstvo za šolstvo in kulturo nima nobenih sredstev za investicije v zamejstvu. S temi sredstvi razpolagajo razni skladi. Sklad Illyés - tako minister - je v ta namen zagotovil 5 milijonov forintov. Kaplja v morje? - bi rekli eni, drugi pa tako: "Če z malim nisi zadovoljen..." Prekmurski Madžari z odgovori ministra očitno niso bili zadovoljni.

Glede na okoliščine (domačini so namreč med pogovori večkrat opozorili ministra, da ju čakajo podjetniki, sponzorji skupne razstave Király-Németh, ki je nudila priložnost za srečanje ministrov) torej glede na okoliščine, se je predsednik Zveze Slovencev premislil in prosil ministra, če bi ga v bližnji prihodnosti lahko sprejel, da bi ga seznanil z načrti Slovenskega kulturno-informativnega centra v Monoštru. Minister ga je napolit k svoji sodelavki in obljubil - v kolikor bo potrebno - ga bo tudi sam sprejel. Enako velja tudi za prekmurske Madžare.

Upajmo, da tudi minister pozna pregovor, ki smo ga izbrali za naslov.

M. Sukič

Dr. Vilko Novak

## OBTOŽUJEM! Napad na slovenstvo Prekmurja!

Obtožujem pred slovensko javnostjo in oblastjo, politično ter sodno, Zavod za kulturo madžarske narodnosti v Lendavi (za izdajo knjige odgovoren László Göncz, tiskano v Pécsu) zaradi izdaje in širjenja knjige: *Tibor Zsiga, Muravidéktől Trianonig*, Lendava 1996, 209 str., tisk podprlo Madžarsko ministristvo za kulturo in prostvo. - **Naj nekdo zakriči!** - je nekoč zapisal pokojni profesor, filozof Janez Janžekovič. In to velja tudi danes posebej za to knjizuro, ki lažljivo, pod znanstvenim videzom piše neresnico o "dogodkih in dokumentih v zvezi z nastankom slovensko-madžarske državne meje" - tako, da "pospešuje asimilacijo Slovencev na Madžarskem", kot boje piše porabska Slovenka, etnologinja Marija Kozar v časopisu Slovencev na Madžarskem - **Porabje**, Monošter, 24. aprila 1997, šte. 8, po predstavitvi imenovane knjige "V začetku aprila v Sombotelu", kot sama pravi v članku.

Moja nekdanja diplomantka na ljubljanski filozofski fakulteti, zaslužna raziskovalka življenja in kulture v Porabju v več knjigah, kustosinja muzeja Savaria v Sombotelu v Železni županiji, zelo mimo in stvarno poroča o tej knjigi ter končuje svoje poročilo: "Zaradi tega knjigo priporočamo **samo strokovnjakom**, (podčrtala M.K.), ki bodo znali kritično brati. V nobenem primeru pa je ne priporočamo - kot je to v predgovoru - učiteljem, šolarjem in laičnim bralcem, ker bi jih ta knjiga samo zmedla." Zadnji stavek pa podpisani trikrat podčrtujem in ga spreminjam ter dopolnjujem z ostro zahtevo, da je treba knjigo **umakniti** iz prodaje in knjižnic ter **uvesti pravni postopek proti izdajatelju ter njegovemu zastopniku!** Vodstvo madžarske narodnosti in skupnosti v Prekmurju - ob enem s poslanko Marijo Pozsonec - pa pozivamo, da pojasni in skuša opravičiti - ker zares opravičiti se ne da!! - izdajo te knjige v založbi Zavoda... z denarjem tudi iz slovenske državne blagajne! Še huje, da je tudi madžarska vlada podprla izdajo te docela iredentistične knjige, ki dokazuje

"nepravilno, nasilno pridružitve slovenskega Prekmurja Sloveniji in njega odcepitve od Madžarske!"

Nerad moram v svojem 89-tem letu opravičevati pred nekaterimi nepoznavalci svojo pravico do javne, najostreje obtožbe: danes upokojeni redni, zadnja leta tudi zaslužni profesor Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, sem več pisal od leta 1930 o Madžarih kot vsi Slovenci skupaj; prevajal knjige iz madžarsčine in že leta 1940 dobil od madžarskega Centra PEN odlikovanje za prevod prve madžarske kvalitetne knjige v slovenščino: *Madchéve Tragedije človeka*, ki je pri nas petdeset let bila nedostopna v NUK. V zadnjih letih sem dobil od madžarskega ministrstva za kulturo odlikovanje Pro cultura hungarica; sem častni član Madžarskega etnološkega društva v okrilju Madžarske akademije znanosti itn. Pisal sem z največjim priznanjem o madžarski kulturi in posebej literaturi in že kot študent 1932 ocenil Mikołowo brošuro, ki jo uporablja avtor knjige Zsiga kot svoj vir kot lažljivo, neznanstveno propagando proti slovenstvu in osvoboditvi Prekmurja. *Matije Slaviča* razprava Prekmurske meje v diplomaciji, - ki jo Zsiga tudi navaja, toda skriva avtorja in vir -, sem izdal v samozaložbi 1935 kot profsorski pripravnik v Mariboru v zborniku Slovenska krajina, zaradi česar so me madžarske zasedbene oblasti 1941 takoj po prihodu klicale na odgovor, češ da sem pisal proti Madžarski. Predhodnik dr. Zsige, soboški profesor Béla Bálint, si je med madžarsko zasedbo dal prevajati od dijakov moje spise in jih prirejane objavljati v madžarskih publikacijah kot lastno odkritje Prekmurja, v korist madžarske zasedbe. Ker sem sam leta 1942 v budimpeštanskem, katoliškem časopisu Élet objavil kratek članek o slovenskem značaju Prekmurja - edini javni nastop proti okupatorju v legalnem tisku! - so me madžarski mogočniki v Soboti obsodili v taborišče, česar me je rešil rajni kančevski župnik Franc Faflik, ki ni bil Slovenec, in sem bil premeščen v Sento v Vojvodini, kjer

sem bil pod stalnim policijskim nadzorom.

V času, ko se najvišji predstavniki obeh držav ponovno pogovarjajo, kako je vse v najlepšem redu glede naših manjšin itn., pa lendavska madžarska skupnost izda knjigo, ki 1996. trdi, da prekmurški Slovenci do osvoboditve leta 1919 (ne 1918, kot marsikdo piše!) niso imeli nobenih stikov z ostalimi Slovenci, tedaj živečimi v Avstriji. Kratko sem že 1935. povzel v imenovanem svojem zborniku *Kulturne stike do osvoboditve* (str. 40-45) od prekmurških protestantskih pisateljev Mihaela Sevrá 1747 in Števana Küzmiča 1771, ki sta zajemala besede iz Dalmatina in poudarjala sorodnost s "Kranjci" in "doljnimi Štajerci" - danes vemo, da so za Martjansko pesmarico konec 16. in v začetku 17. stoletja priredili Dalmatinove in Trubarjeve pesmi v prekmurščino!!

Od 18. stoletja vemo, za koroškega pisatelja Ožbalta Gutsmana in štajerskega Ivana Žigo Popoviča, da sta brala Küzmiča; Kopitar je leta 1808-09 v naslovu svoje slovnice označil Slovence na zahodnem Ogrskem kot del slovenskega naroda; stike so imeli Vraz, Čop, Kozler, Raič, Trstenjak in mnogi drugi; pisali o "ogrskih" Slovincih, jezikoslovec Škrabec jih je imenoval kar "pomurski" Slovenci itn. Kako so prihajale mohorske knjige iz Celovca v tisočih primerkih v 19. in 20. stoletju med prekmurske Slovence, o tem je bilo že večkrat pisano, tudi v Slavičevem spisu, ki ga Zsiga navaja in pomen tega podcenjuje - toda on ne zna slovensko in ni sam vsega tega prebral, zato nima pravice o teh stvareh pisati, ker jih napačno prikazuje "po lastnem okusu", kakor je docela nestrokovno izjavil na predstavitvi knjige v Sombotelu (M. Kozar).

Še huje! Zsiga trdi, da se *jezik prekmurskih Slovencev bistveno razlikuje od jezika (slovenščine!!) ostalih Slovencev* in da so le v "sorodstvu s Slovenci onstran Mure" - torej ne en in isti narod! To pa je očiten napad na slovensko narodno in državno integriteto, celovitost, kakršnega so si privoščili pred 70 leti odpadnik S. Mikola in

njegovi nasledniki med zasedbo 1941-1945, ko so v soboškem trobilu na celi prvi strani in čez napadli moj članek v korist slovenstva v budimpeštanski reviji. Na vse te "znansstvene" trditve je že odgovoril M. Slavič leta 1935 v mojem zborniku.

In to je plačala slovenska vlada z denarjem slovenskih državljanov, to so izdali v Lendavi, Republiki Sloveniji 1996!

Zato pričakujem **interpelacijo** o tej knjigi v **Državnem zboru Republike Slovenije**, pričakujem odločen nastop Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani in Univerze v Ljubljani in Mariboru, nastop in odločanje občinskega sveta v Lendavi in drugih občin v Prekmurju, da enkrat za vselej preprečijo take napade na slovenstvo Prekmurja, na resnično preteklost našega naroda, tak škodljiv pojav, ki pospešuje raznarodovanje Slovencev v Republiki Madžarski!!

Moral bi napisati knjigo ali dolgo razpravo, da bi vsaj v glavnem zavrnili in popravili napake, ki jih je zagrešil pisun te knjige, ki je docela neznanstvena! Odrekam vam kvaliteto doktorata zgodovine, g. Zsiga, jaz, ki sem doktoriral "z najvišjo pohvalo" (uradno: summa cum laude) na univerzi Pétra Pázmánya v Budimpešti, pod predsedstvom tedaj najboljšega madžarskega zgodovinarja, Gyule Székfűja! Moram to navesti, ker ga hvali v predgovoru Göncz, kako objektivno piše itd. Vi pa morate najprej v slovensko ljudsko šolo, da se naučite jezika, v katerem boste našli literaturo, ki jo zdaj prezirate. Kot Slavičevo "najpomembnejše delo o tej tvarini" navajate "Hatalomváltás Mariborban" (=Sprememba oblasti v Mariboru), ne poveste pa, kje in kdaj je bilo to delo objavljeno. Niti Slovenski biografski leksikon, niti sam, ki sem njega in njegovo delo dobro poznal, ne poznamo takega dela. Vaš predhodnik Bálint si je vsaj dal prevesti od svojih dijakov zares glavna spisa o tej stvari, ki sem ju pa izdal jaz, podpisani in ju tudi Slovenski biografski leksikon ne pozna: *Narodnost in osvoboditev Prekmurcev* v zborniku *Slovenska kraji-*

na, uredil Vilko Novak, Beltinci 1925, samozaložba (!), str. 46 do 82 ter: *Prekmurske meje v diplomaciji*, v istem zborniku str. 83 do 107 - prosim, seštejte, koliko strani je tam in - primerjajte, kaj pišete vi, Zsiga úr, o bojnih dogodkih v decembru 1918 in pozneje s tistim, kar piše dr. M. Slavič v mojem zborniku, odkoder Vam je nekdo prevedel njegovo besedilo, ki ga vi skrito navajate le v opombah 14, 35, 37, 43, in še ... pod "Arhiv županije Vas Szombathely Kleklov spis (tako v izvorniku, brez ločil), članek Matije Slaviča - brez naslova! - Slovenska Krajina (tako! namesto krajina) 4.p. (kaj pomeni to?! prevod)..." Gospod, nimate pojma o citiranju v znanstvenih spisih, tako pomanjkljivo se ne navajate, cvek! Navajate tudi V. Šiftarja članek, ki naj bi bil izšel v: "Časopis za zgodovino in narodopisje 1/1989... 37-38 p." - kaj pomeni tu številka 1?! Kje je letnik?! In kraj izhajanja časopisa?!

Dovolj o tem s takim znanstvenikom, ki laže, da so se prekmurški Slovenci sami sebe imenovali **vend** (36), ki meša stalno Prekmurje z Medmurjem, o katerem govori del knjige; zamenjuje zlasti 1919 Medmurje s Prekmurjem, ki ne ve besede o prekmurskem evangeličanskem slovu od 1715 in ki trdi brez dokazov, da so Prekmurje zasedli (po nalogu Najvišjega sveta pariške mirovne konference, gospod!) in potem pridružili Sloveniji proti volji prebivalstva - katerega?! Ki ni prebral pri Slaviču, da so proti mednarodni obmejni komisiji demonstirali od luteranskih duhovnikov nahujskani v nekaterih vaseh (str. 98) itd. itd. "Vendi" so mu vsi prebivalci Slovenije (enkrat str. 36) itd. Vsi, ki so delali za osvoboditev Prekmurja pred 1919, so mu sovražniki madžarstva - knjiga je taka, kot bi bila napisana med madžarsko zasedbo 1941-1945!! Kar primerjajte jo s tedanjimi spisi in z glavnim njenim idejnim virom, Mikołowo brošuro iz 1928 (tega avtor ne ve!), ki blati vse slovensko.

Obtožujem ponovno in pozivamo, da uradno sestavimo vse krivične, obsodbe vredne trditve v knjigi!

Ljubljana, 3.5. 1997

Štenjé

## O LÜBEZNI

Primož Trubar, Sebastian Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič i Tomaž Hren so od 1550-oga do 1655-oga leta v Ljubljani oprvim vödali knige na slovenskom gezi. V našoj krajini, na našem gezi so začnili knige vödavati najoprvm - 165 lejti kisnej - tö domanji popevge i škonicke lüteranske vöre. Tistoga ipa so v Ljubljani že pisali knige katoličanski dühovniki za cerkev pa za lüstvo. Lüstvo pa je lübezenske pa sodayke pesmi spejvalo. Dühovnicke so vödavali molitvenike, predge, katekizmuše pa sveto pismo v slovenskoj rejči.

Kanonik iz Novoga mesta Matija Kastelec (1620-1688) je napiso štiri knige. Najbole erične so *Nebeški cil* (1684), v šteraj tak piše o lübezni:

**"Velika je muč te lübezni: v lubleno reič premeni tega zalubeniga, lübezni sturi de edn ne vej kaj dela, ne vej kam gre, je ena samavolna smert. Ta kir lubi, nej sam per sebi: nič ne skerbi za sé, nič ne misli za sé, nič ne dela za sé: inu aku ga gori ne vzame tu kar lubi, taku on nej nigdér.**

**O, kaku nesrečno lubi ta, kir Bogá ne lubi! Zakaj ne more on biti v tem kar lubi, katere ne moreo serce nasitit dokler so neobstoječe, nevnuznosti inu smerti podveržene. Kateri pak Bogá lubi, ta je v Bugi, inu kadar jenja v sebi živeti, aku v njemu živi, v katerim vse stvari živé, kateri je naš cil, inu napreminéna dobruta. Čoveška lübezni je persilena, inu grenka: Božja pak je vselej pohlevna, inu mirna, slatka inu dobrutiva: posvitno ajfer mart-ra, le ta je vošliva: posvitna se boji de bi en drugi ne lubil, le ta želi, de bi ga vsi lubili. Zatorej aku ti sam sebi hočeš dobro, inu sebe jmaš za lubu, Bogá lubi: zakaj kadar ga lubiš tebi nuca, nikar njemu. Čovik more se preminiti, inu konc vzeti: Bogá nigdar ne zgubiš, ampak kadar ga od sebe pustiš."**

(po našom: "Veuka je mauč te lübezni: v lubleno rejč spremeni tega zalübenoga. Lübezni tau naredi, ka eden ne vej ka dela, ne vej, kam dé, je kak smrt. Tisti, štéri lübi, je nej pri sebi: nika se ne briga zasé, nika ne misli nasé, nika ne dela zasé: če ga tisti ne poslúša, šteroga lübi, té on nin nej gé.

O, kak nesrečno lübi tisti, štéri Bogá ne lübi! Zato, ka ne more svoje srce nasititi, tačas ka smrt ne sreča. Šteri pa lübi Bogá, tisti je v Baugi, pa da več ne živi, v njama živi, v šterom vse živi, štéro je naš ciu ino nepreminjena dobrauta. Čoveška lübezni je prisilena ino bridka: Boža pa je vsigder mirna, sladka ino dobra: posvetna (világi) je nevoškana, bogi se, nej ka bi eden drügi tö lübo, un pa želi, naj ga vsikši lübi. Zato, če si dobro škeš, ino sebe maš za lübo, lübi Bogá: začo, ka, da ga lübiš, tau je tebi na asek, nej njama. Človek more preminauti, mrejt: Bogá nik- dar ne zgibiš, samo če ga od sebe spistiš.")

Marija Kozar

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo sredo ob 14.10 na 1. programu madžarske televizije.

Naslednja oddaja bo v sredo, 28. maja 1997.

Ponovitev v soboto, 31. maja ob 9.45 na 2. programu.

## PREDSTAVNIKI MANJŠIN POZIVAJO EVROPSKE DRŽAVE H KREPITVI MANJŠINSKIH PRAVIC

V Porečah na avstrijskem Koroškem je te dni potekal 42. kongres Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti (FUENS). Predstavniki okrog 80 evropskih manjšin so se na tem kongresu po pestri in kritični razpravi dogovorili za poseben poziv vsem evropskim državam ter političnim, kulturnim in gospodarskim inštitucijam, naj z uvedbo sodobne pravne zakonodaje, ki bo slonela na temeljnih človekovih pravicah in mednarodnih sporazumih, okrepijo in zagotovijo učinkovitejšo zaščito etničnih, jezikovnih in kulturnih pravic manjšin. Evrops-

ke države so pozvali tudi k takojšnji ratifikaciji Okvirne konvencije za zaščito nacionalnih manjšin in Evropske listine o regionalnih in manjšinskih jezikih. FUENS kot krovna organizacija večine evropskih manjšin je posebno pozornost namenila zahtevam, da pripadniki narodnih skupnosti volijo svoje predstavnike - poslance v državne parlamente in lokalne skupnosti ter tako politično participirajo pri najpomembnejših državnih odločitvah. Evropska unija je bila pozvana, naj v okviru sprememb maastrihtskega sporazuma vključi posebno

poglavje o standardu manjšinskih pravic. V tem smislu je bila od številnih razpravljalcev deležna pohval in priznanj ustavna ureditev in praksa Republike Slovenije, kjer pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti volijo svoje poslance v Državni zbor in svetnike v občinske svete. Predstavniki manjšin si želijo in zahtevajo, da bi takšne možnosti izvolitve narodnostnih poslancev v državnih parlamentih imeli pripadniki manjšin tudi v drugih evropskih državah.

G.B.

## PORABSKE ŠOLE NA DSI '97 V LJUBLJANI

Največja slovenska šolska sejemska prireditelj, imenovana Dnevi slovenskega izobraževanja, je potekala v začetku maja v Cankarjevem domu v Ljubljani. Sočasno so se odvijale predstavitev, razstave in različne kulturne prireditve. Na desetstisoče obiskovalcev, pretežno tistih iz

(čeprav majhen in tesen) dobile tudi porabske narodnostne šole, ki tvorno sodelujejo s slovenskim šolskim ministrom, posebej pa z Zavodom RS za šolstvo, OE Murska Sobota. Zavod RS za šolstvo je tudi porabske šole prijazno povabil, naj se predstavijo na tej sejmski

mljenih s komentarji, do zanimivih otroških risb, naravnih odlomkov iz porabskih pravljic, do knjižnega in zvočnega gradiva ter učnih pripomočkov smo predstavili slovenski javnosti. Take predstavitev so vsakakor potrebne in koristne. Mnogo novega in zanimivega smo videli in doživeli,



CANKARJEV DOM, Ljubljana, od 6. do 9. maja

pedagoške stroke, je lahko videlo in podoživljalo večino tega, kar trenutno premore slovensko izobraževanje; na različne načine so se predstavljali vrtci, osnovne in srednje šole, druge izobraževalne inštitucije, posebej odmevna je bila predstavitev izobraževalne in svetovalne ponudbe Zavoda RS za šolstvo. Velik del razstavnega prostora pa je bil namenjen mednarodnemu sodelovanju. Tu so svoj razstavní prostor

prireditvi. Povabilu so se odzvale. Seveda je bilo takoj jasno, da lahko pripravimo le informativno predstavitev. V priprave so se vključile vse tri narodnostne šole, gornjeseniška, števanovska in monoštrška, posebej dejavno pa Zveza Slovencev, kot tudi avtorica tega zapisa. Porabje med pravljicami in resničnostjo - to je bila rdeča nit naše predstavitev. Od fotografij iz šolskega življenja, opre-

veliko obiskovalcev si je z zanimanjem ogledalo naš razstavní prostor in se prepričalo, da v Porabju v narodnostnih šolah še živi slovenski jezik... In bo živel, če bomo vsi skupaj, starši, učitelji, učenci, narodnostni politiki in še kdo verjeli v njegovo življenje... Hvala vsem, ki ste sodelovali pri pripravi in izvedbi naše razstave!

VALERIJA PERGER

## OD SLOVENIJE...

### Vojaki v Tirano

V glavno mesto Albanije je odpotovala prva skupina 24 slovenskih vojakov. Bataljon sanitetcev bo nameščen pri poveljstvu človekoljubne operacije Zora. Z njo mednarodna skupnost varuje razdeljevanje pomoči Albancem. Slovenski vojaki bodo ostali v Tirani do 28. julija.

### Železničarji stavkali

Ker železniški sindikati in pogajalska skupina Slovenskih železnic niso dosegli sporazuma o podpisu novega dela tarifne priloge h kolektivni pogodbi, so slovenski železničarji za 4 ure ustavili vlake po vsej Sloveniji. Vozilo je le šest mednarodnih vlakov. Sindikat strojevodij, železniškega transporta, vlakovnih odpravnikov in železničarjev sta se v stavki pridružila tudi sindikata železniške dejavnosti vzdrževalcev.

### Ōszi pri Vajglu

Državni sekretar ministra za zunanje zadeve Ivo Vajgl je sprejel madžarskega veleposlanika v Sloveniji Istvána Ōszija. Ta je Vajglu predal pismo svojega predsednika Gyule Horna, v katerem predsednika vlade Janeza Drnovška vabi na tristransko srečanje premierov Italije, Madžarske in Slovenije.

### Merit pri Kučanu, Wallenova pri Drnovšku

Slovenijo je obiskal estonski predsednik Lennart Merit. Srečal se je s slovenskim predsednikom Milanom Kučanom in se udeležil otvoritvene prireditve Evropskega meseca kulture Ljubljana 1997. Na uradni obisk je pripotovala tudi švedska zunanja ministrica Lena Hjelm-Wallen. S slovenskim kolegom Zoranom Thalerjem, premierom Janezom Drnovškom in predsednikom državnega zbora Janezom Podobnikom se je pogovarjala o sodelovanju med državama in o prizadevanjih Slovenije za vstop v zvezo NATO in v Evropsko unijo.

## VEČ KOT 4000 KNJIG ZA SOMBOTELSKO KATEDRO

Nova filološka strokovna knjižnica na Oddelku za slovensko filologijo Visoke pedagoške šole Dániel Berzsenyi v Sombotelu je od 7. maja dalje odprta za raziskovalno delo študentov in drugih raziskovalcev. Slavistično in hungarološko zbirko je visoki šoli podaril akademik László Hadrovics. Dela Lászla Hadrovicsa gotovo spadajo med velike dosežke madžarskega in mednarodnega jezikoslovja 20. stoletja. V okviru hungarologije je ustvaril teoretska in empirična dela, poleg tega pa je proučeval še vprašanja srbske oziroma hrvaške književnosti in jezika. Madžarski slavisti 20. stoletja je dal v roke tak program, ki je daljnosežno določil značaj raziskav na tem področju. Uvedel je povsem novo raziskovalno smer, katere vodilna misel je prizadevna volja in resnica. Vse to, kar je sam proučeval in delal, je potekalo v znamenju te misli. Odkrivati resnico, toda z dokajšnjo mero dobronamernega hotenja in takta. Na vprašanje - kakšna pridobitev je ta knjižnica za Oddelk za slovensko filologijo - je Karel Gadanyi, predstojnik katedre, povedal naslednje: "To je velik dogodek za našo katedro. Profesor Hadrovics je zbiral knjige več kot 65 let. To so knjige, katere so važne oziroma pomembne za slovenistiko, za slavistiko. Ta strokovna knjižnica s svojimi knjigami, slovarji in ravijami, je od zdaj na razpolago na naši ustanovi. Vsi študentje, profesorji in raziskovalci, ki hočejo raziskovati te teme, imajo na razpolago več kot 4000 knjig, med njimi tudi take, ki so napisane v slovenskem jeziku."

A.K.

Med pripravo našega časopisa smo zvedeli za žalostno novico, da je 12. maja, v 86. letu starosti umrl profesor László Hadrovics.

### Jajjaa!?!?



### Vej pa don nej?!?

**Milijonska večerđja.** Prebenu Olsenu, turisti z Danskoga, se je malo dostno vidlo, gda je pogledno na račun, šteri je 104 gezaro forintov kazo za večerđjo za štiri lüdi v Ribji čardi Dreher v Budapešti. Depa zato, ka je ovak zadovolen būu, je sto dati eške 6 gezaro napitnine (borralová). Te so ma dobri podje pravili, ka so štiri večerđje koštale 1 milijon forintov, nej 100 gezaro!!! Zđaj po cejloj Meriki o tom gučijo, ka naj turisti pazijo na

## ŠTIRI VEČERĐJE ZA MILIJONKO

Vogrskom, ka so vogrski krčmaroške velki špijoni. Meriška ambasada (nagykövetség) je domau poslala cejlo lišto, v štere gostilne naj nikšo fele formo nedejo njini lidgé, če pridejo na Vogrsko... Kontrola na Vogrskom je tau restavracijo poštrafala na 30 gezaro forintov. - Če eno ribjo župo udajo (37 gezaro), te jim eške ostane 7 gezaro profita! **Seks v univerzumi.** Španjolske novine El Mundo so pisale, ka je prej Valentina Tereškova s svojim možom Adrianom Nikolajevom 1963-oga leta na Vostoki spočela svojo či Jeleno, štero so na skrúma gorraniili, pa má betežno pamet. - Pripovest bi leko bila trnok dobra, samo je tau baja, ka je Tereškova nej na gnauk bila na nebi s svojim možom, ovak pa

so bili v Vostoki kabine samo za enoga človeka. **Manjšinski glavni minister.** Deve Gowda je v Indiji šef vlade (kormányfő), šteri ranč ne guči hindijski gezik, glavni gezik v Indiji. - Gda bau na Vogrskom takše, ka bau glavni minister v državi takši porabski Slovenec, šteri ranč vogrski ne vej? Prva tau guššno nede, kak gda porabski Slovenci več nemo znali slovenski, samo vogrski. Leko, ka nam ranč nede trbölo dugo čakati? Pitanje je samo: na ka? **Porce.** V Pakistani živé 130 milijonov lüdi, pa od toga samo en milijon plačüje porce. - Tau je skor tak, kak če bi na Vogrskom povejmo samo Somboteu plačüvo porce. Zame bi tau tö nej dobro bilau, zato bole tak povej, ka tau je

tak, kak če bi samo Veszprém plačüvo porce. Kak bi fajm bilau! Istina, ka tau tö ne smejmo pozabiti, ka je Pakistan eden najbolje siromački pa najbolje koruptni ro-sagov na svejti. **Siromački siromaki.** Afganistan je tö fejst siromački - nej čüda, vej se pa že skor dvajst lejt kolejo nad sebov! -, depa eške bole špajnsno je, ka tisti na oblasti (Talibi) delajo s siromačkimi ženskami. Ranč bejle zoknine ne smejo nositi, ka bi tau prej pri možkaj trnok veliko poželenje zbidilo. Talibi tau tö ne dopistijo, ka bi lidgé nücali papérnate začke, ka se je prej Sveto pismo tö iz papéra "narodilo". - Eške dobro, ka Talibi ne vejo, ka mi tü v Evropi eške šnajceke tö mamo s papéra, ka bi nas ovak tak bujli!?

Fr.M.

## "NA SVEJTI JE NAJLEPŠE VČITI..."

... pravi Ilona Šafar, če rejsan tau lejpo delo, tau lejpo službo več ne opravlja. Depa v njeno življenje je tisti čas, gda je včila, najlepši spomin. Dobro znamo, ka gestejo takše službe, gde je tau malo, če človek avtomatično opravi, ka ma gor dajo. V takši službaj človek more svoj poklic tak vzeti, da ne smej gledati na voro, more se cejli prejkdati tistomi, ka opravlja. Takši ljudje so pedagogji tū. Biti pedagog je velka odgovornost, včiti deco od generacije

pa vkraj djali, prišo sam za ravnateljca v sakalauvsko šaulo. V Sakalauvci je tistoga reda osem klasov bilau. V tej osmji klasaj je tistoga reda vsakšo leto po 90-100 dece bilau, pet školnikov nas je včilo tau deco."

### Ilona, kak ste pa tistoga reda včili slovenski jezik?

"Tistoga reda se je po porabski šaulaj, leko povejmo, vsakši učenec včijo slovenski jezik. V ednoj vesi če sta se najšla dva ali trge učenci, steri so se nej

### sa starejše v Varaš odpelali v šaulo? Kelko dece je bilau tistoga reda na šauli?

"Tau je bilau 1972-oga leta. Vsevküper je te itak ešče tak 50-60 mlajšov bilau v Sakalauvci. Tisto leto sva müva z ženauv tū v Varaš odišla, pa iz varšaške šaula sva odišla obadva v penzijo."

### Na kakšom nivoji je bio tistoga reda slovenski pouk?

"Nišče naj ne misli, ka je spoj slabo bilau. Tistoga reda smo med baukšimi pogoji včili tū. Deca je ešče govorila slovenski, doma so stariše ešče gučali slovenski, nej tak kak gnes. Vsakšo leto smo tam bili na tekmovanji iz slovenščine pa smo meli učence, ki so v državi prvi bili (Kati Hirnök, Ferenc Merkl pa eške nisterni). Da bi bili dobro pripravljeni na slovenski pouk, smo vsakšo leto vsi tisti pedagogji, ki so slovenščino včili, ojdli na tečaje v Slovenijo. Te tečaje sam 16 lejt ge vodila. Ka smo mogoči bili napraviti, smo napravili. Tau se vidi na tom tū, ka kakoli stoj povej pa goči, zatok mamu nistarne odlične lüdi, steri so se šaulali pa si gnes s slovenskim jezikom služij krü."

**Če dobro računam, vüva dva sta 17 lejt včila v Sakalauvci. Kakše spomine mata na tau ves?**

Tibor: "Mi smo se tam spoj dobro meli. Tak vodstvo vesi, kak lüdje so

razmeli nas, mi pa nji. V dvej šaulski zidini smo včili - edno so samo 1959-oga leta zozidali - smo red pa čistočo držali tak znautra kak zvüna. Velke športne dneve, pa vejga Baum, ka smo vse nej držali tam. Z vasnicov vred smo dihal, bili smo spoj veseli pa srečni. Najlepše spomine mamu od tam."

"Spoj smo radi tam bili. Idearno je bilau tam včiti pa delati. Če se gnesden s Sakalauvčani srečamo, ešče itak čütimo od nji pošterjé," pravi Ilona.

### Znam, ka mata sina tū. Ka pa on dela, gde je v službi?

"Sin, Laci je tū Visoko pedagoško šaulo končo (slovenščino - animatorstvo, ob službi pa ešče knjižničarstvo). Zdjaj je tūj v Varaša v ednoj šauli knjižničar. On je že tū 40 lejt star."

### Zdjaj, gda več nej trbej vsakši zranjek v službo titi, kak živeta?

"Tak čütim pa mislim, če bi ešče gnauk leko začnila svojo življenje, nika drugo bi nej opravlala, samo včenje. Po mojem je za toga volo našo življenje spoj lejpo bilau. Dobro je nazaj misliti na šaulo, na našo službo."

Zadovolni smo s svojim žitkom. Penzija je takša, kakša, nam je zadosta, nam dojde. Samo naj zdravje bau pa de nikak šlau. Vsakši den nam na pamet pridejo naši spomini."

I. Barber



do generacije. Pa nej samo včiti, vzgajati (nevelni) tū.

Gda sam gorpoškala v Varaša **Tibora Šafara** pa **Ilono Šafar**, za eno malo smo si že od šole pogučevali. Na gnes sta obadva že v penziji, cejlo svojo aktivno življenje sta na šaulo aldüvala. Pa eške gnes dosta mislita na šaulo.

### Ilona, kak si ti leranca gratala?

"1955-oga leta sam končala v Budimpešti Pedagoško visoko šaulo. Končala sam slovenščino pa zemljepis. Iz Porabja je nas telko končalo, ka je v vsakšo ves prišo eden slovenski školnik ali leranca. Ge sam si tistoga reda Sakalauvce vöodebrala za edno letno prakso. Za edno leto, 1956-oga leta sam v Szegedi diplomirala."

### Kak sta se vüva s Tiborom srečala? On je vogrski školnik, nej je s tebov odo na visoko šaulo.

"Ge sam 1954-oga leta končo v Sárvári šaulo pa sam v Orszentpéteru prakso emo, tam sam včijo. 1955-oga leta so ma

včili, zatok ka so stariše nej Slovenci bili. Liki oni so slovenske vöre tū poslušali. V Sakalauvci, vsakši zna, živejo Ciganji tū. Njina deca se je tū včila slovenski jezik. Na tau je nišče nej prtiskavo, nej silo, nej deco, nej stariše."

**Ge tak znam, ka je v Sakalauvci eden cajt Tibor bio "šef", ti pa, Ilona, podrejena (beosztott), te se je pa gnauk samo obarnaulo, Ilona ti si gratala ravnateljica. Kak je tau bilau?**

"1964-oga leta je Tibor šaulski inšpektor grato, etak sam ge prejkvzela njegvo funkcijo."

**Ge tak znam, da si sledkar ti tū šaulski inšpektor postanila za slovenski jezik. Kak je tau bilau?**

"1969-1970-oga leta, na začetki šaulskega leta so me od okraja prosili, da bi opravljala tau službo. Gda sam vzela tau službo, paralelno sam včila tadala tū, skoz do 1989-oga leta. Te sam v penzijo odišla."

**Tibor, gda je pa tau bilau, ka so iz Sakalauvec od petoga kla-**

... DO  
MADŽARSKE

### Podpora manjšinskim časopisom

Kuratorij Sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem je pred kratkim odločil o razdelitvi sredstev med petnajstimi manjšinskimi časopisi. Sklad je za to namenil 170 milijonov forintov. Manjšinski tedniki (nemški, hrvaški, srbski, slovaški) so dobili povprečno 22 milijonov za letni proračun. Ostali časopisi (štirnajstidnevnik, mesečnik, periodike) so dobili od 4 do 9 milijonov. Porabje, časopis Slovencev, je dobilo 6.450 tisoč forintov, to je za 150 tisoč manj kot lani.

### Požar v Monoštru

13. maja ob 1/2 4-ih zjutraj je puščil v Monoštru eden največjih požarov v zadnjem času na Madžarskem. Gorelo je skladišče volne v bivši tovarni svile, ki je trenutno last madžarsko-italijanske mešane družbe. Plameni so dosegli in uničili tudi del proizvodne hale. V požaru nihče ni bil poškodovan, gmotna škoda znaša več kot 500 milijonov forintov.

### Začele so se mature

12. in 13. maja so se na madžarskih srednjih šolah začeli maturitetni izpiti. V tem letu bo maturiralo več kot 80 tisoč dijakov.

### Novi naslov

Državna slovenska manjšinska samouprava je dobila pred kratkim nove prostore v Budimpešti. Njihov novi naslov:

Državna slovenska manjšinska samouprava/Országos Szlovén Kisebbségi Önkormányzat Kirendeltsége, Budapest, VII. ker. Rumbach S. u. 12. III/1. Telefon: (06-1)342-2721

### ODPRTA MEJA

25. maja bo začasno odprta meja med Andovci - Dolenci-Budinca. Obmejni krajanj bodo lahko prestopili mejo med 8.00 in 20.00 uro.



Pevke iz Števanovcev so pod vodstvom Marije Rituper, glasbene pedagoginje iz Murske Sobote, nastopile na Srečanju ljudskih pevcev in godcev v Mali Nedelji.

## LEJPI SPOMINI NA SREČANJE V VOJVODINI

Velka škoda bi bila, če v naši cajtingaj ne bi bilou zapisano, kak so se meli naši fudbalejri pa fudbalejrkje, pevkje pa pevkice v Totovom seli v Vojvodini, kama so bili prek Slovenske manjšinske samouprave Monošter-Slovenska ves pozvani na njuv vaški svetek pa bučo, najbolje pa v čast srečanja z nami. Prvogga majuša, zazranka ob trej, so se z Monoštra odpravili na tou dugo paut. Bus je biu napunjeni skoro do zadnjoga sedeža. Vala Bougi, eške gospoud plivanoš z Monoštra so bili z njimi za vsaki slučaj, če bi si na toj dugoj pauti štoj kaj zmislo, paj bi se rad spovedo, v glavnon pa zatau, ka so bili pozvani, ka do v Totovom seli svetešnjo mešo meli.

V takšoj sestavi vidite, smo se odpravili z daumi puni sčeküvanja, ka nas v tej dvej dnevaj vse čaka. Pout do granice smo srečno prestali, ali tam smo pa naleteli na takšo kolouno teherautujov pa busov, ka si nej vido konca. Na madžarskoj granici so nas zatok naprej püstili, na jugoslovanskoj pa smo precu dugo čakali. Tam nas je eden mladi pojbar s Totovoga sela že čako,

bila nabito puna, mešo pa sta mela domači pa naš gospoud, šteriva sta trnok lipou pozdravila prisoutne. Meša je bila - se zna, v madžarsčini, vej v cejloj

tretje, štrte võre - smo se odpravili na veško bučo, gde se je vse trlo lüdi, ali kúpüvali so bole malo. Tüdi mi nej, vej se tisto, ka je tam bilou, dobi tüdi

Ob petoj võri pa je bio nastop domači pevcov i plesalcov pa naših nastopajoučih. Najprle je raztegnou svoje fude naš Laci Korpič, te je nastoupo ške

Laci z domačini. Napravili so takši štimung, ka bi skoro ešče ges plesala, či glij so me kolki (forgók) mantrali. Srmak Laci je tak švico, ka se je kumaj folgo brisati. Nej, pa nej so njemi dali mera, vej so že dugo tak dobre muzike vendar nej meli v Totovom seli.

Tak je prišo, či smo ščeli ali nej, čas slovesa. Nej pa nej smo mogli na razno. Autobusni šofer je že tak čemeren bio, ka bi najrajši ogen fudo. Končno se je li včako, ar je vsakšemi lejpomi idnouk konec, pa smo se tüdi mi mogli s težkim srcem posloviti. Velki šereg lüdi nas je vösprevajou, bilou je tüdi precu skuz. Poznani, nepoznani so se med sebov obimali, pa telko pusekov na en večer sam že nej dobila, ka ne poumnim. Skoro do meje sta se pred nami pelala pa nam kazala pout njuvi župan pa plevanoš.

Ka za konec naj napišem? Dva lejpiva dneva smo preživeli pri naši novaj prijateljaj, šteri so nas rejšan od srca sprejeli za svoje. Veže nas prisrčno prijateljstvo pa lübezen do maternoga jezika. Za vse, ka smo tam doživeli, vidli pa občütili, se mamou zavaliti Slovenski manjšinski samoupravi Monošter-Slovenska ves pa Zvezi Slovincov.

Že naprej se pa veselimo povratnoga srečanja, da mo mi gostiteli, 20. avgusta. Že zdaj njim želimo prisrčno dobrodošlico.

M.R.



Varaške pevke

vesi nišče ne vej srbski - je čista madžarska ves. Pri meši so tüdi nastoupili trije naši mladinci. Za tem so nas napoutili v Kulturni dom, gde so nas pozdravili pa razmestili k družinam, gde smo meli prenočišče pa obid. Tak smo se razšli, vsaki k

pri nas, pa eške bole fal. Ob petoj võri smo šli gledati nastop plesalcov pa citrašov, gde se je nabralo puno gledalcov. Lidje so nas vse poprejk pozdravljali, vouščili lejpo rejč, skratka, na konci smo se že skoro vsi med sebov poznali. Ešče bole pa zvečer, na bali, gde se je plesalo dugo v nouč. Tak ženske pa tüdi moški so bili tak "eleganš" gor naravnani, ka si möu občütek, ka si v kakšon luksušnou hoteli, nej na veškoj veselici. Pa tüdi tou je bilo za opaziti, ka smo nej vidli niti enoga, ka bi bio pijan.

Drugi den je že ob desetoj võri bila fusbalna tekma med starimi pojbi, ob pou dvanajstoj pa ženski nogomet - gde so eške ekstra uživali moški gledalci. Ob dvej je bio pripravleni obid za vse nas, pa tiste domačine pri šteri smo spali. Obid je bio trnok dober. Doubili smo trnok dober pörkölt s testeninami, pa kapüstino šalato, natou retaše pa kavou, vsakši pa eške spominsko darilo, keramično ploščo, na šteroj je njuv veški grb (címer).

vküper s pevkama Anuško pa Micko, varaške ženske so spopejvale dvakrat po štiri madžarske pesmi. Mislim, ka smo se dobro predstavili, ka je tüdi z mnogimi gratulacijami z njuve strani bilou potrjeno.

Po nastopi smo se razšli, vsaki na svoj kraj, spa-kejrali kufre, odnesli na bus, te pa - se zna, na veselico, gde je igro naš



Domanji plesalci

ali v tistoj gužvi smo se zgübili pa najšli sami paut do vesi, gde so nas že žmetno čakali, pa zatou eške bole radostno sprejmili. Kak smo prišli, smo se včasi odpravili k meši, vej so nas v cerkvi že cejlo võro čakali. Takšo zamüdo smo meli zaradi čakanja na granici. Cerkev je

svojemi domačini, v glavnom po dva vküper. Ka vse so nam pripravili za gesti, o tom nemo pisala, ar je bilou telko dobrout pa vsega, ka bi ešče zdaj nej mogli vsega pogesti, či bi ešče tam bili. Po obödi, med šterim smo se z domačini spoznali - se je zavlejško ta do



Zadnji tekmi v pripravah na svetovno prvenstvo na Japonskem je madžarska rokometna reprezentanca odigrala s Slovenijo. Reprezentanci sta se pomerili 7. in 8. maja, in sicer v Ikerváru in Büku. Prvi dan je zmagala slovenska reprezentanca z 29:26, drugi dan pa Madžari z na las enakim rezultatom.

Slika: Czika László

## MOJA VAS NEKOČ IN DANES

Moja rojstna vas Števanovci je 7 kilometrov oddaljena od Monoštra.

Pokrajina je čudovita. Okrog so hribi in gozdovi. Sredi vasi je trgovina, pošta, osnovna šola, kulturni dom, cerkev. Ob cerkvi stoji spomenik. Na tem spomeniku so zapisani tisti vojaki, ki so zgubili življenje v prvi in drugi svetovni vojni. Stari vaščani govorijo slovensko narečje, otroci pa se učimo knjižni jezik. Nekoč se po ljudje ukvarjali z živinorejo in poljedelstvom. Danes hodijo delat v monoštrske tovarne. Vas se v zadnjih letih precej razvija. So razne stvari, katerih prej ni bilo. Na primer: telefon, vodovod, asfaltirane ceste. Ob glavni cesti so si mladi zgradili nove in moderne hiše. Pred dvajsetimi leti je imela vasica še več prebivalcev. Ljudje so odhajali iz vasi zaradi službe. Ljudje iz mest pa v naši vasi kupujejo prazne hiše za vikendice. Glavna vzroka sta lepa pokrajina in sveži zrak.

**Etelka Dončec 7.r.**  
OŠ Števanovci

Moja vas Števanovci je 7 km oddaljena od Monoštra. Leži ob slovensko-madžarski meji. Ima dve trgovini, dve gostilni, kulturni dom, pošto, cerkev. Sredi vasi je tudi šola, ki je stara 105 let. Nekoč je bilo v šoli skoraj 100 učencev, zdaj nas je pa samo 38.

Nekoč so ljudje delali samo doma na kmetiji, imeli so kraue in konje, zdaj je že vse več traktorjev in strojev. Hodijo v službo tudi v monoštrske tovarne: v Opel, v Vossen ali Sariano.

Vas ima "tabor", kamor poleti prihajajo skupine in izletniki. Mladina se ob sobotah zbira v kulturnem domu, kjer igrajo namizni tenis ali poslušajo glasbo.

Naša šola ima tudi pevski zbor, ki je večkrat nastopil v Sloveniji in tudi na Madžarskem. Tako tudi na Porabskih dnevih, ki so bili lani prav v naši vasi.

**Norbert Dončec 8.r.**  
OŠ Števanovci



## PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

**A Magyarországi Nemzeti és Etnika Kisebbségeért Közalapítvány kuratóriuma az 1997/98-as tanévre tanulmányi ösztöndíj-pályázatot hirdet**

## 1. magyar állampolgárságú

- gimnáziumba vagy
- szakközépiskolába

járó, **valamely nemzeti kisebbséghez tartozó tanulók** számára.

**Figyelem!** Csak azok a diákok vehetnek részt a pályázaton,

- akiknek az 1996/97-es tanév végi tanulmányi átlaga legalább 3,8 és
- iskolarendszerű, nemzetiségi oktatási programot megvalósító oktatásban vesznek részt.

Lengyel, ukrán, illetve görög nemzetiségű pályázók abban az esetben vehetnek részt a pályázaton, ha év végi tanulmányi átlaguk legalább 3,8 és szervezett, iskolarendszeren kívüli nemzetiségi anyanyelvi oktatásban vesznek részt, és ezt az oktató szervezet hivatalosan igazolja.

## 2. magyar állampolgárságú

- szakközépiskolába,
- szakmunkásképzőbe,
- szakiskolába járó,
- valamint felsőfokú szakképesítést nyújtó intézetbe járó, illetve
- technikusképzésben részt vevő

cigány tanulók számára.

**Figyelem!** Felsőfokú szakképesítést nyújtó intézménybe járók és technikusképzésben részt vevők kivételével csak azok a diákok vehetnek részt a pályázaton, akik legalább 3,00 átlaggal zárták az 1996/97-es tanévet, elégtelen osztályzat nélkül.

## 3. a magyar állampolgárságú

felsőfokú oktatásban részt vevő **nemzeti és etnikai** (cigány) **kisebbséghez** tartozó hallgatók számára.

**A pályázat adatlapon történik, amelynek kitöltését útmutató segíti.** Az adatlap és az útmutató 1997. május 20-tól beszerezhető a közalapítványi irodán személyesen (1054 Budapest V., Akadémia u. 3. II. 201. hétköznap 9-16 óráig, pénteken 9-12 óráig), felbélyegzett válaszboríték ellenében ezeket az iroda postán is elküldi (levélcím: 1357 Budapest, Pf.2.). **Az adatlap másolható.**

A pályázatok **beadási határideje** az 1. és 2. csoportba tartozók esetében 1997. július 15., a 3. csoport esetében szeptember 30. Személyes beadás esetén a tárgynapon 16 óráig leadott, postán keresztül a tárgynap 24. órájáig feladott pályázatokat fogadjuk el. Az elkészített és/vagy hiányos pályázatok érvénytelenek, azokat nem áll módunkban megőrizni, visszaküldeni, azokról másolatot nem készítünk, a pályázónak értesítést nem küldünk.

## MOJA MAMICA

Moja mamica se imenuje Anna Embersič. Stara je 31 let. Je srednje rasti, ima rjave lase in modre oči. Zdaj je doma z mojo malo sestrico. Zelo nas ima rada in skrbi za našo družino. Ko pridem iz šole, me čaka toplo kosilo. Večkrat nam peče pecivo. Skrbi za čistočo in za lepe cvetlice. Dela tudi na vrtu in na polju. Za družino pere, pospravlja, šiva, kuha, peče in vse, kar je potrebno. Večkrat mi poje slovenske pesmi. Zelo jo imamo radi in ji pomagamo pri delu. Ko ima čas, se igra z nami, takrat smo zelo veseli. Tudi v šoli se pridno učim, da razveselim mamico.

**Beata Bajzek 5.r.,**  
OŠ Gornji Senik

Moja mamica se imenuje Marija Balog. Stara je štiriintrideset let. Dela na Dolnjem Seniku v otroškem vrtcu. Ima rjave oči in kratke lase. Neugnana je, doma veliko dela: kuha, šiva, čisti, pere, poje z nami in bere knjige. Tudi pri učenju nam pomaga. Če ne znam rešiti kakšne naloge, mi pokaže. Zelo sem srečna, da je ona moja mamica.

**Melinda Čato 5.r.,**  
OŠ Gornji Senik

## NAROBÉ DAN

Hodim v gornjeseniško osnovno šolo. V tej šoli vsako leto priredimo en narobe dan, ko otroci učijo, učitelji pa so učenci. Tako je tudi tokrat.

Ob sedmih smo že bili v šoli. Do pol osmih smo imeli odmor. Ob osmih smo se zbrali v telovadnici, kjer smo izbrali novega ravnatelja, Andraža Bajzeka, ki je prebral program dneva. Potem so mu predali ključ šole. Razredniki so bili naslednji: v 5. razredu Tomaž Koleč, v 6. razredu Viktorija Hanžek, v 7. razredu Ildiko Glavanovič in v 8. razredu sem bila jaz. Četrtr na devet se je začel pouk, šolska ura je trajala do devetih. Med tem so mlajši učenci imeli disco. Ob desetih se je začelo tekmovanje. Prva naloga je bila hoja v močvirju, za drugo so učenci morali plesati z jajci. Bil je še kviz, kjer so otroci odgovarjali na vprašanja. Zanimivo je bilo, ko so otroci metalji milo drug drugemu. Bila je tudi košarka. Okoli dvanajste ure smo končali s tekmovanjem. Potem so razglasili rezultate. Vsaka skupina je postala prva.

Zelo dobro sem se počutila na tem dnevu.

**Andreja Nemet 8.r.**  
OŠ G. Senik

## MAČEK MIKI

Doma imam mačka, ki se imenuje Miksi. Je lepe bele in črne barve. Okoli vratu ima zeleno ovratnico z zvončkom. Zelo rad pohaja in se igra. Kadar je v hiši, najraje spi v fotelju. Glede hrane je zelo priden, saj je skoraj vse. Zelo rad kaj ukrade z delovne mize. Če mu kdo nagaja, ga opraska. Jaz ga imam zelo rada.

**Anita Balog 4.r.**  
OŠ Gornji Senik

## MOJ PES



Mojemu psu je ime Kormoš. Najraje je meso in klobase. Je črne in svetlorjave barve. Ima rjave oči. Zna biti tudi jezen. Takrat laja. Ima žoge, z njimi se igra. Rad se potepa. Čuva nas ponoči. Imam ga rada, ker je lep.

**Erika Dončec 3.r.,**  
OŠ Števanovci



Zveza Slovencev na Madžarskem in  
Državna slovenska manjšinska samouprava  
Vas uljudno vabita na prireditve

## **PORABSKIH DNEVOV '97 v Monošter.**

**Program:**

Sobota, 24. maj

**Vsedrjavno srečanje Slovencev na  
Madžarskem**

**15.00** Dvojezična maša v r. katoliški cerkvi  
v Monoštru  
(sodeluje MePz A. Pavel z G. Senika)

**16.30** Srečanje Slovencev v gledališki dvorani  
- kratka predstavitev slovenskih organizacij ter  
kratek kulturni program

**19.00** Veselica

Nedelja, 25. maj

**15.00** **Kulturni program na prostem**  
- nastopajo slovenske kulturne skupine iz Slovenije  
in iz Porabja ter hrvaška  
in nemška skupina iz Železne županije

.....

Prijatelje šaha vabimo oba dneva, da si ogledajo  
šahovsko tekmovanje, na katerem sodelujeta  
mladinski reprezentanci Madžarske in Slovenije.  
Tekmovanje bo v gledališki dvorani z začetkom ob  
9.00 uri.

.....

Prireditve je finančno podprl **Javni sklad za  
narodne in etnične manjšine**  
na Madžarskem

A Magyarországi Szlovének Szövetsége és az  
Országos Szlovén Kisebbségi Önkormányzat  
tisztelttel meghívja Önt Szentgotthárdra a

## **RÁBAMENTI NAPOK rendezvényeire.**

**Program:**

május 24. szombat

**Szlovének I. országos találkozója**

**15.00** Kétnyelvű mise  
(közreműködik a felsőszőlőki  
Pável Ágoston vegyeskar)

**16.30** Szlovének találkozója a Színházban  
- a szlovén szervezetek rövid bemutatkozása  
és kultúrműsor

**19.00** Bál

május 25. vasárnap

**15.00** **Kulturális műsor a Várkertben**  
szlovéniai és hazai szlovén csoportok valamint  
Vas megyei  
német és horvát együttesek részvételével

.....

A sakk-kedvelőket szeretettel várjuk a magyar és  
szlovén ifjúsági válogatott találkozására, mely mindkét  
nap 9.00 órakor kezdődik a színház aulájában.

.....

A rendezvényt támogatta a **„Nemzeti és  
Etnikai Kisebbségéért”  
Közalapítvány.**

## **INFORMACIJE**

Na Porabske dneve de  
vsakši den vozo ejk-  
tra autobus z Gore-  
njoga Senika v Varaš.  
V soboto pa v nedelo  
de s Senika vkraj išo v  
frtau 3-oj vöri, stavi se  
na D. Seniki, v Saka-  
lavci, v Slovenskoj  
vesi.  
Tisti, štiri bi radi priš-  
li na programe, ga  
čakajte pri autobusni  
postajaj.

## **PORABJE**

**ČASOPIS  
SLOVENCEV NA  
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica  
**Marijana Sukič**  
Naslov uredništva: H-9970  
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,  
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:  
**SOLIDARNOST**  
Arhitekta Novaka 4  
9000 Murska Sobota  
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo  
št. 415-715/93 mb z dne  
3.11.1993, se časopis  
PORABJE vrvrša med  
proizvode, od  
katerih se plačuje davek od  
prometa proizvodov po 13.točki  
tarife 3. zakona o prometnem  
davku (Ur. list RS, št. 4/92).  
ISSN 12187062.

Časopis izhaja z denarno  
pomočjo Javnega sklada za  
narodne in etnične manjšine.